

gik til en saadan større Løds, saa vilde Brænderierne sandsynligvis blive nødte til at se sig om efter andre Jordprodukter, og, som den ærede første Tale i Dag rigtig har fremhævet, det vilde væsentligst blive Hvede og Rug, og det blev ikke af de almindelige Sorter, men det skal tværtimod være af de allerbedste Sorter. Maizen er den bedste Sort, men derefter Hvede og Rug af bedste Kvalitet, disses Priser bestemmes imidlertid ikke paa vort Marked, men paa Verdensmarkedet, og de vilde naturligvis strømme ind i tilstrækkelig Mængde til at fyldestgøre Brænderiernes Forbrug, medens vi fik Lov til at sidde med vort Korn ligesom nu, i Særdeleshed naar, som den ærede Minister ogsaa udtalte, vort ofte daarlige Høstveir giver det mindre god Kvalitet. Vi ville faa den samme Banstuelighed ved at sælge vor Rug og Hvede her i Landet som nu. Nei, skulle vi tvinge Brænderierne til at bruge vore Kornsorter, maa vi absolut have den af Ministeren selv i sin Tid foreslaaede Udbyttebeskatning. Derved komme vi ind paa det Naturlige, ved afgiftsfrie Raaprodukter at støtte Virksomhederne, men tage Skatten af Udbyttet, og Brænderierne kunde da ikke alene bruge vort eget værdifuldere Korn, men endogjaa vore simple Sorter og vore Kartofler. Med Hensyn til dette Punkt vil jeg netop fremdrage Følgende: Sukkerindustrien er kommet op i de bedre Egne her i Landet, netop begrundet i den Omvæltning i vort Jordbrug, som hænger sammen med Konkurrencen og Kommunikationsmidlernes uhyre Udsvikling over hele Verden. Man har prædikeret den Lære omkring iblandt os, at det var absolut nødvendigt, at Jordbruget skaffede sig en Støtte ved Forædling af Produkterne. Det kunde ikke blive ved paa den tidligere Maade, det er anerkjendt overalt. I Erkjendelsen heraf er det, at Sukkerindustrien er fremstaaet med den nuværende store Sukkerroedyrking i de bedre Egne. Men hvorledes har man behandlet de simple Egne? Jeg begyndte med at sige, at vi maatte hde den ærede Finansminister Anerkjendelse, fordi han var fremkommen med dette Lovforslag, og det vil jeg fastholde saa meget mere, som Finanserne og tidligere Finansministre have været Jordbrugets værste Fjender. Den samme Overveelse, som gjorde, at man paa de bedste Egne skaffede Sukkerfabriker til Veie, havde man jo liggende sig og færdig for de simple Egnes Vedkommende, nemlig overalt, hvor det var fordelagtigt at dyrke Kartofler, idet man der havde Brænderier; men saa begyndte Finansbestyrelsen af fiftale Grunde for et halvt hundrede Aar siden at tvinge Brænderierne bort fra Landet og at

føre dem succesfve ind til Byerne. Medens Lydsland kan se sine simpleste og daarligste Egne florere ved Hjælp af Brænderierne, blev vore daarlige Egne, i Jylland navnlig, men ogsaa de simple Strækninger paa Verne, berøvede dette vigtige Middel til Fremfrit i Jordbruget, idet man sendte Brænderierne ind til Byerne. Man tænke sig en saadan Latterlighed, at dette voluminøse Stof Kartofler tjører Jordbruget ind til Byerne i dyre Domme for at laves til Spirit. Saa kunne Bønderne komme med deres Bogne og Tønder og hente den voluminøse Værme og Gjødning til Gjengæld atter ud paa Landet. Følgen af denne Foranstaltning er da ogsaa bleven, at den allerførste Del af denne Rodfrugtsdyrking, Kartoffelavlens til Brænderierne, der er et saa nyttigt Hjælpemiddel for Jordbruget, er ophørt, Brænderierne bleve i Byerne, og det blev endog forbudt, at de maatte komme over en vis Afstand fra Byerne, blot for at Finanserne kunde tage deres Indtægter paa nemmeste Maade. Da nu Trangen til Hjælpemidler for Jordbruget efterhaanden gjorde sig gjældende for en 10—12—15 Aar siden, da man begyndte at tale om Sukkerfabriker, var det naturligt, at man ogsaa begyndte at tale om Brænderierne paa Landet; og dersom man i 1870erne havde faaet gennemført en forandret Brænderibeskatning, som, saavidt jeg erindrer, Landsstinget med nogle Brænderiere i Spidsen forkastede, saa havde vi haft Mulighed for igjen at faa oprettet Brænderier paa Landet til Støtte for Jordbruget. Der var flere Steder Spørgsmaal om at gjøre det; man vilde lægge Brænderierne paa Landet og have Retifikationsapparaterne i Byerne, men det lykkedes ikke, og nu er denne Tanke fuldstændig ubrugelig. Der er anvendt saa store Kapitaler og Omkostninger paa disse Spritfabriker i Byerne, at der ikke længer kan være Tale om at skaffe Kapital til Anlæg af Brænderier paa Landet, og naar dette er Tilfældet, og man altsaa maa erkjende, at det ikke længer er muligt at flytte Brænderierne fra Byerne, og man samtidig ikke kan nægte, at denne betydelige Kapitalanbringelse har givet Anledning til en ret betydelig Udførsel og ikke ringe Skibssart ved Indførselen af Maiz og andre Kornsorter til Brug i Brænderierne, saa er det dog klart, at vi har ikke lægge Hindringer i Veien for, at disse Brænderier vedblivende kunne udføre deres Virksomhed; store Kapitaler ere jo anlagte i dem, og mange Mennesker leve deraf. Men det vil man ubetinget gjøre, saasnart man gaar hen og beskaffer deres Raastoffer. Lidt Hjælp for Jord-